
АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Що зробила Верховна Рада для ветеранів та військових за перше півріччя 2020 року?

Громадська організація
«Всеукраїнська правозахисна
організація «Юридична сотня»

2020 рік

ЗМІСТ

ВСТУП

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

Розділ 1. Прийняті акти у ветеранській сфері5

Розділ 2. Пріоритети подальшої роботи Верховної Ради України7

ВСТУП

Російсько-українська війна на Сході України надалі триває, а кількість ветеранів війни щоденно збільшується. Так, наразі в Україні налічується приблизно 1,2 млн осіб, які мають ветеранський статус. Орієнтовно 400 000 з них є ветеранами АТО/ООС. Така ситуація зумовлює необхідність у постійній належній підтримці військовослужбовців та учасників бойових дій. До компетенції Верховної Ради України як єдиного колегіального законодавчого органу належить нормативна регламентація суспільних відносин, зокрема й щодо військовослужбовців та ветеранів війни.

У цьому аналітичному звіті проаналізовано роботу Верховної Ради України IX скликання за перше півріччя 2020 року. Взято до уваги нормативно-правові акти, які були прийняті і стосуються військовослужбовців, та впливають на соціально-правовий статус ветеранів війни (розділ 1), а також визначено пріоритетні напрями діяльності парламенту на наступну сесію (розділ 2).

За період роботи Верховної Ради України у 2020 році, станом на 20.07.2020, було зареєстровано 1695 законопроектів, з них приблизно 64 на військово-ветеранську тему (3,7 %). За цей час було прийнято 290 Законів та Постанов ВРУ. З числа прийнятих нормативно-правових актів лише 6 стосуються соціального статусу ветеранів та умов проходження військової служби, а це становить 2 % від загальної кількості.

Серед прийнятих актів не всі мають на меті розв'язати поточну проблему системно. Наприклад, у межах другого етапу медичної реформи участь госпіталів ветеранів війни у новій системі фінансування, яка здійснюється через Національну службу здоров'я України, відтермінується на один рік. На протипагу цьому, питання щодо безперервного забезпечення харчуванням військовослужбовців, з яким виникли проблеми у зв'язку із COVID-19, було вирішено.

За цей період у парламенті було зареєстровано два законопроекти, які мають важливе стратегічне значення у сфері соціального захисту ветеранів, оскільки спрямовані на комплексне вирішення проблеми. Тож першочерговим завданням для Верховної Ради України на наступну сесію є прийняття нових законів «Про статус ветеранів і членів сімей загиблих (померлих) Захисників України та ветеранів» та «Про статус осіб, які сприяли захисту Батьківщини, та осіб, постраждалих внаслідок збройних конфліктів». Вони мають остаточно врегулювати питання надання статусів і оновити систему державної підтримки ветеранів відповідно до їхніх потреб.

На етапі розробки перебувають проекти законів, які мають на меті регламентувати забезпечення безкоштовним харчуванням у закладах освіти дітей загиблих ветеранів, а також встановлення гендерної рівності в армії.

Матеріал буде корисним насамперед для народних депутатів України, представників Міністерства у справах ветеранів України, Міністерства оборони України, громадських об'єднань, діячів та експертів, які залучені до надання послуг ветеранам та членам їх сімей, а також до реформування системи державної підтримки ветеранів в Україні.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

АТО	Антитерористична операція;
ВЛК	Військово-лікарська комісія;
ВРУ	Верховна Рада України;
ГНЕУ	Головне науково-експертне управління;
ЗСУ	Збройні Сили України;
КМУ	Кабінет Міністрів України;
МВС	Міністерство внутрішніх справ України;
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України;
МОУ	Міністерство оборони України;
НАТО	Північноатлантичний альянс;
НСЗУ	Національна служба здоров'я України;
ОР-1	Оперативний резерв першої черги;
ООС	Операція об'єднаних сил;
РНБОУ	Рада національної безпеки і оборони України;
СБУ	Служба безпеки України;
ТСК	Тимчасова спеціальна комісія;
УБД	учасник бойових дій.

Розділ 1. Прийняті акти у ветеранській сфері

Запровадження окремих посад Головнокомандувача ЗСУ та начальника Генерального штабу ЗСУ

З метою узгодження українського законодавства у сфері проходження військової служби зі стандартами НАТО запроваджується нова об'єднана система керівництва та управління силами оборони.

Так, Закон України №522-IX від 04.03.2020 «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про національну безпеку України» щодо набрання чинності положеннями стосовно Головнокомандувача Збройних Сил України, Генерального штабу Збройних Сил України, видів і окремих родів військ (сил)» (законопроект №3015 від 05.02.2020) встановлює, що положення щодо посад Головнокомандувача ЗСУ та начальника Генерального штабу ЗСУ набирають чинності з 01.03.2020, а не 01.01.2021, як це було регламентовано раніше.

Згідно з висновками ГНЕУ ці нормативні приписи Закону повною мірою відповідають усталеній практиці військового управління у країнах НАТО, проте висловлюється застереження щодо поспішності таких рішень, оскільки необхідно також вносити зміни в інші нормативно-правові акти, які містять згадку про посаду «Начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України» з розмежуванням повноважень між новоствореними посадами.

Безперервне забезпечення харчуванням військовослужбовців

Товариство з обмеженою відповідальністю «ПОНТЕМ.УА», постачальник послуг за результатами проведених процедур закупівлі послуг з харчування особового складу ЗСУ, відмовилося укласти договір та надавати послуги з харчування в регіонах України у зв'язку з поширенням COVID-19. Вказана обставина могла призвести до зриву харчування особового складу ЗСУ.

Законом України №548-IX від 30.03.2020 «Про внесення зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» щодо безперервного забезпечення харчування військовослужбовців» (законопроект №3254 від 23.03.2020) дозволено МОУ та МВС України до 31 грудня 2020 року у межах відповідних бюджетних асигнувань продовжити строк дії договорів про закупівлю послуг з харчування, які діяли у 2019 році.

За висновками ГНЕУ краще було б кінцевою датою визначити дату укладання нових договорів, а не 31.12.2020. Окрім того, доцільним було б вносити зміни саме до Закону України «Про публічні закупівлі» та/або Закону України «Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони», оскільки відповідні питання регулюються саме ними.

Проте, незважаючи на вказані недоліки, проблема все-таки вирішена, що є дуже важливим, оскільки вона напряму впливає на обороноздатність держави.

Звіт ТСК з питань правового статусу ветеранів війни за шість місяців діяльності

02.10.2019 було створено ТСК з питань правового статусу ветеранів війни з метою вдосконалення законодавства, яке регулює питання соціального забезпечення ветеранів війни та членів сімей загиблих.

Постанова ВРУ №659-IX від 03.06.2020 «Про попередній звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань правового статусу ветеранів війни за шість місяців діяльності» (проект Постанови №3252 від 20.03.2020) підбиває статистику щодо кількості ветеранів війни та підсумовує, які саме проблеми залишаються невирішеними і потребують оперативного врегулювання.

Питання надання статусу УБД добровольцям у звіті належить до нерозв'язаних, хоча там же вказано, що воно було вирішене ще в 2019 році після прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції».

ТСК Верховної Ради України з питань правового статусу ветеранів війни створила дві робочі групи, які мають на меті напрацювання законопроекту щодо виконання рішення Конституційного Суду України №12-р/2018 від 18.12.2018 (справа про соціальний захист ветеранів війни та членів їхніх сімей щодо пільгового проїзду) та врегулювання проблеми функціонування шпиталів для ветеранів.

Функціонування госпіталів ветеранів війни

З квітня 2020 року розпочався другий етап медичної реформи, який передбачає, що комунальні заклади отримуватимуть фінансування від НСЗУ через укладання договорів. Лікарні зможуть отримуватимуть кошти за надані послуги з прив'язкою до конкретного пацієнта.

Постанова ВРУ «Про недопущення зупинення функціонування госпіталів ветеранів війни під час запровадження другого етапу медичної реформи» №706-IX від 16.06.2020 (проект Постанови №3235 від 20.03.2020) встановлює відтермінування участі госпіталів ветеранів війни у новій системі фінансування, яка здійснюється через НСЗУ, на один рік. Натомість Постанова зберігає фінансування шляхом передачі субвенції з Державного бюджету через МОЗ України.

Варто зауважити, що Верховна Рада України має забезпечувати комплексний підхід до побудови системи та розв'язання проблем, а не пропонувати швидке рішення про відтермінування реформи ще на рік без зобов'язання для госпіталів активно готуватись, щоб реалізувати її повною мірою у визначений час.

Можливість військовослужбовців, визнаних ВЛК за станом здоров'я непридатними, проходити службу в СБУ та Державній прикордонній службі

До внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» особи, які не досягли граничного віку та визнані ВЛК непридатними за наслідками захворювань, поранень, набутих під час виконання обов'язків військової служби, не мали можливості продовжувати службу в СБУ та Державній прикордонній службі.

Такі особи потребують надання додаткових державних гарантій у сприянні працевлаштуванню, зокрема й прийнятті на військову службу. Ця необхідність насамперед зумовлена бойовим досвідом, морально-діловими якостями та мотивацією до військової служби, які присутні у них незважаючи на фізичний стан. Вони можуть реалізувати себе на військових посадах, які не потребують надмірних фізичних навантажень.

Так, Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо удосконалення окремих питань проходження громадянами України військової служби» №697-IX від 16.06.2020 (законопроект №2592 від 13.12.2019) виключає СБУ та Державну прикордонну службу України з переліку військових формувань, в яких не можуть проходити військову службу військовослужбовці, визнані ВЛК за станом здоров'я непридатними до військової служби.

Для застосування новоприйнятих положень необхідно сформулювати перелік посад, що можуть бути замінені вказаними особами у цих формуваннях з огляду на їхні фізичні можливості.

Процедура включення строковиків до списків виборців

Після прийняття Виборчого кодексу України невирішеними залишилися деякі питання, зокрема й щодо рівного доступу до реалізації виборчого права. Додаткового врегулювання потребували норми щодо порядку звернення особи, а саме строковиків, за власною ініціативою до органу ведення Реєстру щодо включення до Реєстру.

Так, 16.07.2020 було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення виборчого законодавства» (законопроект №3485 від 18.05.2020). Законом запроваджується можливість використання у виборчому процесі електронних сервісів, зокрема, передбачено альтернативну можливість подання документів (в режимі онлайн). Заява може бути надіслана особою в електронній формі за підписом, притриманим до власноручного підпису відповідно до закону, з використанням мережі Інтернет у встановленому розпорядником Реєстру порядку.

Отже, для включення до списку виборців тепер достатньо подати заяву онлайн, хоча раніше особи, яка є військовослужбовцем строкової служби, для подання заяви надавалася відпустка на строк, достатній для звернення до органу ведення Реєстру. Решта норм щодо військовослужбовців залишаються незмінними.

Розділ 2. Пріоритети подальшої роботи Верховної Ради України

Визначення статусу ветерана

В Україні існує термінологічна невизначеність поняття «ветеран». Згідно з чинним законодавством цей термін не завжди означає людину, яка брала участь у захисті Батьківщини чи проходила службу у військових структурах. Нині в Україні налічується приблизно один мільйон двісті тисяч ветеранів, з яких тільки пів мільйона брали участь у бойових діях. Так, залежно від участі в бойових діях, ветерани можна умовно поділити на 3 групи: перша – учасники бойових дій, ветерани з інвалідністю, а також сім'ї загиблих ветеранів; друга – постраждалі учасники Революції Гідності та сім'ї Героїв Небесної Сотні; третя – цивільні захисники Батьківщини та особи, що постраждали внаслідок бойових дій. Цей факт спричиняє труднощі у формуванні та сприйнятті образу ветерана, що зі свого боку применшує внесок цих осіб у захист нашої Батьківщини.

Наявна система державної підтримки є застарілою та не відповідає реальним потребам ветеранів. Якщо одним ветеранам держава має забезпечити гідну старість, то іншим вона має дати можливості для саморозвитку, навчання та повернення у мирне життя. Чинне законодавство намагається підтримати всіх, але не спроможне встановити високий рівень соціального захисту нікому.

Так, Юридична сотня пропонує підтримати пропозиції щодо змін у сфері визначення статусу ветерана, розділивши його на дві категорії, а саме ветеранів війни та цивільних, оформивши це в два законопроекти.

29.04.2020 було зареєстровано проект Закону №3407 «Про статус ветеранів та членів сімей загиблих (померлих) Захисників України та ветеранів». Законопроект встановлює такі статуси як:

- учасники бойових дій;
- постраждалі учасники Революції Гідності;
- ветерани з інвалідністю;
- ветерани посмертно;
- член сім'ї загиблого (померлого) ветерана та член сім'ї загиблого (померлого) Захисника України.

Зміст законопроекту оновлює державні гарантії для кожної із заданих категорій у сферах:

- медичного обслуговування та лікарських засобів;
- забезпечення житлом;
- навчання та перекваліфікації;
- відпустки;
- санаторно-курортного лікування;
- пільг на житлово-комунальні послуги;
- трудових гарантій;
- права на безкоштовний проїзд;
- першочергового відведення земельних ділянок;
- права на безоплатну правову допомогу та інших.

Наразі питання державної підтримки для цивільних осіб, які сприяли захисту Батьківщини або тих осіб, які постраждали внаслідок збройних конфліктів, регулюється Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Через нинішнє хаотичне правове регулювання цивільні особи, залежно від обставин, можуть отримати статус УБД, особи з інвалідністю внаслідок війни та учасника війни. Однак правова природа вказаних статусів передбачає безпосередню участь у збройних конфліктах.

З метою забезпечення ефективної державної підтримки для цивільних осіб, які сприяли захисту Батьківщини, однак не є комбатантами, 29.04.2020 також було зареєстровано проект Закону №3408 «Про статус осіб, які сприяли захисту Батьківщини, та осіб, постраждалих внаслідок збройних конфліктів».

Законопроект впроваджує:

- додатковий пакет медичних послуг та лікарських засобів до загальної програми державних гарантій медичного обслуговування населення;
- право на психологічну підтримку на законодавчому рівні;
- програми кредитування житла та компенсації за купівлю житла;

- компенсацію вартості навчання в державних та приватних вищих навчальних закладах за відповідним рівнем професійної (професійно-технічної), фахової передвищої або вищої освіти;
- право на професійну орієнтацію та часткову оплату послуг з перекваліфікації або підвищення кваліфікації;
- компенсацію за надання соціальних послуг;
- інформування про наявні гарантії.

Законопроект зберігає право на:

- санаторно-курортне лікування;
- пільги на житлово-комунальні послуги;
- трудові гарантії;
- право на безкоштовний проїзд;
- право на безоплатну правову допомогу.

Прийняття цих законів дозволить забезпечити ефективну систему державної соціальної підтримки як безпосередніх учасників бойових дій, так і цивільних осіб, які сприяли проведенню заходів з безпеки і оборони Батьківщини та постраждалих внаслідок збройних конфліктів. Водночас закони спрямовані на детальне унормування статусу таких осіб відповідно до правової природи виникнення статусу. Це дозволить зменшити рівень суспільної напруги у зв'язку з тлумаченням ветеранського статусу та підстав належності до нього.

Надання права на забезпечення харчуванням у закладах освіти дітей загиблих ветеранів

Чинним законодавством передбачено, що діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, учні 1-4 класів із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», забезпечуються безоплатним харчуванням у дошкільних навчальних закладах, закладах загальної середньої освіти та професійних (професійно-технічних) закладах освіти. Однак така пільга не поширюється на дітей, один із батьків яких загинув (зник безвісти), помер, захищаючи суверенітет, незалежність та територіальну цілісність України.

Рішення про забезпечення безкоштовним харчуванням дітей захисників України може бути прийнято тільки на розсуд органів місцевого самоврядування щодо навчальних закладів комунальної форми власності.

Вказане призводить до нерівності соціального захисту дітей, батьки яких загинули (зникли безвісти), померли під час захисту суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України. На практиці одні органи місцевого самоврядування приймають відповідні рішення про забезпечення безкоштовним харчуванням таких дітей, а інші — ігнорують окреслену проблему.

Отже, потребує закріплення на законодавчому рівні загальнообов'язкова норма, згідно з якою органи державної влади та органи місцевого самоврядування, у підпорядкуванні яких перебувають державні і комунальні заклади освіти, повинні забезпечувати безоплатним харчуванням дітей, один з батьків яких загинув (зник безвісти), помер, захищаючи суверенітет, незалежність та територіальну цілісність України.

З метою усунення проблеми пропонується внести зміни до Законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про дитяче харчування» щодо забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, батьки яких загинули (зникли безвісти), померли, захищаючи суверенітет, незалежність та територіальну цілісність України.

Станом на 20.07.2020 проект готується до реєстрації.

Додаткові соціальні гарантії для військовослужбовців

29.10.2019 було зареєстровано проект закону №2343 «Про внесення змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». Він був у порядку денному в листопаді та грудні минулого року, однак його не встигли розглянути. 14.01.2020 року проект було прийнято за основу зі скороченням строку підготовки.

Основні положення, які передбачає законопроект:

- визначення мінімального розміру посадового окладу для військовослужбовців, який не може бути меншим розміру 2-х прожиткових мінімумів для працездатних осіб, установленого на 1 січня календарного року, а мінімальний розмір окладу за військовим званням – одного розміру такого прожиткового мінімуму;
- виключення підстави для дострокового звільнення з військової служби строковиків та офіцерів за призовом у разі, якщо їхні сім'ї втратили годувальника і не мають інших працездатних членів та сім'ї з самостійним заробітком;
- виключення переважного права на укладення контракту після завершення особливого періоду військовослужбовцям, які були призвані на військову службу під час мобілізації;
- уточнення окремих питань реалізації права військовослужбовців на забезпечення житлом;
- узгодження термінології Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» із Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та іншими законами України, які регулюють питання здобуття освіти.

Законопроект пропонує внести зміни та розширити перелік соціальних гарантій військовослужбовців, які насамперед стосуються відпусток. Ініціатори проекту закону мають на меті:

- конкретизувати механізм надання додаткових днів для доїзду під час надання відпусток (не більше однієї доби в один кінець, а військовослужбовцям, які беруть участь в АТО/ООС, – не більше двох діб);
- військовослужбовцям, які перебувають у довготривалому відрядженні за межами України, дозволяється за їх бажанням об'єднувати щорічні основні відпустки за два роки (але не більше ніж 90 календарних днів);
- за бажанням військовослужбовців частина щорічної основної відпустки замінюється грошовою компенсацією (за умови, якщо буде використано не менше ніж 15 календарних днів);
- військовослужбовцям строкової військової служби може надаватись додаткова відпустка як заохочення до 5 діб;
- передбачається також низка відпусток для військовослужбовців, які можуть надаватися під час дії особливого періоду, як-от: канікулярна, відпустка на навчання, додаткові відпустки як заохочення, додаткові відпустки УБД та особам, які належать до осіб з інвалідністю внаслідок війни тощо;
- пропонується скасувати обмеження загального часу безперервного перебування військовослужбовця в закладах охорони здоров'я та у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою, який наразі за загальним правилом не може перевищувати 4 місяців підряд тощо.

Фінансування витрат, пов'язаних з реалізацією проекту, планується здійснювати в межах асигнувань та видатків Державного бюджету України на вказані цілі, тобто не потребується додаткових витрат. Проект не містить фінансово-економічного обґрунтування, хоча деякі положення, наприклад, зміна розміру посадового окладу, потребують відповідних розрахунків.

Як вже було вказано вище, цей законопроект пропонує розширити коло відпусток, які можна використати під час дії особливого періоду, проте не всі з них мають раціональне підґрунтя. Було б доцільно в цей період додатково надати можливість скористатися лише відпусткою для навчання, яка необхідна для здобуття вищої освіти, а також зняти обмеження щодо права чоловіків на відпустку для догляду за дитиною. В інших додаткових відпустках на сьогодні немає необхідності, навпаки, такі гарантії можуть негативно впливати на обороноздатність армії.

Призов на військову службу осіб із числа резервістів в особливий період та податкові пільги таким особам

Після тимчасового введення воєнного стану в грудні 2018 року в Україні РНБОУ разом із Президентом України дійшли висновку щодо необхідності запровадження нового виду військової служби – військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період.

Так, за ініціативи Президента України 28.05.2020 було зареєстровано два законопроекти: №3553 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та ведення військового обліку» та №3554 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо окремих питань забезпечення організації виконання військового обов'язку в особливий період». Законопроекти були визначені Президентом як невідкладні.

Проект Закону №3553 передбачає встановлення нового виду військової служби — військової служби за призовом осіб з числа резервістів в особливий період, без оголошення мобілізації для резервістів першої черги строком до 6 місяців. Такий призов застосовується до осіб, які перебувають в ОР-1 і не були призвані впродовж 1 року.

Цей новий вид служби може бути погіршеним варіантом мобілізації, адже кожен, хто служив під час особливого періоду, автоматично зараховується до військового резерву, а оголосити призов резервістів може головнокомандувач в будь-який час, без рішення РНБО чи якихось інших запобіжників. Також не передбачено ніяких поважних причин для відкладення призову, зборів резервістів. Ці зміни можуть загрожувати належній адаптації ветеранів до мирного життя після повернення з фронту.

Проект Закону №3554 пов'язаний із попереднім законопроектом, оскільки передбачає встановлення податкових пільг для осіб, призваних на військову службу за призовом осіб з числа резервістів в особливий період, у разі встановлення такого виду служби. Так, пропонується їх звільнити від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб, а також від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з єдиного податку. Запропоновано віднести до переліку доходів, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу, суму грошової допомоги (зокрема в натуральній формі), що надається таким військовослужбовцям.

У разі запровадження нового виду військової служби такі податкові пільги є виправданими та раціональними, адже мають на меті зрівняти у правах тих, хто призваний із числа резервістів в особливий період, та мобілізованих, яким відповідно до законодавства такі гарантії вже передбачені.

Проте, як слушно зауважує ГНЕУ, проект Закону №3554 є похідним від №3553, у зв'язку з чим рішення щодо проекту №3554 має прийматись виключно за результатами розгляду проекту №3553.

Закріплення принципів гендерної рівності у військовому законодавстві

Частина 5 ст. 11 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» встановлює, що військовослужбовці-жінки користуються всіма пільгами, передбаченими законодавством з питань соціального захисту жінок, охорони материнства і дитинства. Ці пільги також поширюються на батьків з числа військовослужбовців, які виховують дітей без матері (у разі її смерті, позбавлення батьківських прав, на час перебування у лікувальному закладі охорони здоров'я та в інших випадках відсутності материнського піклування про дітей).

Незважаючи на цю норму, сьогодні залишається невирішеним питання щодо гендерної рівності в армії. Нормативно-правова база у цих аспектах надає неоднакові можливості для жінок та чоловіків, які є військовослужбовцями. Найгостріше це відчувається в контексті використання відпусток, що надаються у зв'язку з пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, під час дії особливого періоду, а також підстав для звільнення за сімейними обставинами, якими можна скористатися в цей же період. Чинні норми обмежують чоловіків, що негативно відображається на їхньому ставленні до жінок-військовослужбовців та їхніх особливих привілеїв, спричиняючи соціальну напругу всередині армії.

Пропонується доопрацювати Закони України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про статут внутрішньої служби Збройних Сил України» тощо, а також інші профільні підзаконні нормативно-правові акти у контексті регламентації гендерної рівності в армії, а саме щодо:

- відпусток у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною;
- підстав для звільнення;
- заміщення офіцерських посад;
- речового забезпечення;
- добових нарядів;
- юридичної відповідальності тощо.

Відповідні зміни спрямовані на узгодження чинного законодавства зі стандартами НАТО.

Станом на 20.07.2020 проект на етапі розробки.

Авторка:

Вікторія Фацієвич,

експертка ГО «Юридична сотня»

